

Budgetforlig

2021-2024

Udvikling og styrket velfærd

Budgetforlig indgået mellem partierne:

- A: Socialdemokratiet
- B: Radikale Venstre
- C: Det Konservative Folkeparti
- F: Socialistisk Folkeparti
- I: Liberal Alliance
- O: Dansk Folkeparti
- V: Venstre
- Ø: Enhedslisten

Udvikling og styrket velfærd

Alle 27 byrådsmedlemmer står bag næste års budget – "Budget 2021-2024". Et budget der understøtter Fredensborg Kommune som et godt sted at bo, en kommune med høj velfærd, en god økonomi og en udvikling, der henvender sig til alle befolkningsgrupper. **"Nordsjællands bedste kommune" - er ikke en overdrivelse.**

Efter et turbulent 2019 med folketingsvalg, en sen økonomiaftale og budgetforhandlinger i stram snor kom budgettet for 2020 i hus i slutningen af oktober 2019 og mange ny aktiviteter kunne søsættes og planlægges for de kommende år. Men COVID-19 satte i de første måneder af 2020 det internationale og de lokale samfund på en uventet prøve. Det betød pludselige ændringer, nye prioriteringer og for en tid helt nye rammevilkår for den offentlige og private sektor i Danmark. Vi måtte alle indrette os på en anden tid med nye udfordringer, nye arbejdsmetoder og nye samværs- og kommunikationsformer.

Byrådet vil gerne kvittere for det åbenlyse samspil, der har været mellem kommune, medarbejdere og borgere for at håndtere COVID-19 udfordringerne på en ordentlig og professionel måde. Det har krævet gensidig tillid og respekt for hinanden.

Folketinget har understøttet kommunerne og indtil videre også i stort omfang kompenseret kommunerne for de merudgifter, som COVID-19 har påført den enkelte kommune. Det gælder også Fredensborg Kommune. En compensation, som næppe kan fortsætte i samme skala, og derfor må offentlige og private virksomheder indrette sig på at løse opgaverne på nye måder, med nye metoder og sætte endnu mere fokus på digitale løsninger, digitale mødeformer og korte beslutningsveje. Og ikke mindst må den kommunale økonomi forberede sig på at kunne modstå pludselige og uforudsete begivenheder.

For at fremme kommunernes mulighed for at opretholde og igangsætte nye aktiviteter indeholder dette års økonomiaftale et større løft i rammerne for de kommunale anlæg og den kommunale velfærd. Løft der også kommer borgerne i Fredensborg Kommune til gavn med forbedringer for alle aldersgrupper.

Den kommunale udligning har gennem flere år været et centralt emne for kommunernes rammevilkår. Den nye udligningsreform var derfor længe ventet og skaber ro om kommunens økonomi.

Selv med nye rammevilkår og bedre finansielle muligheder på de fleste områder sætter Folketinget fortsat faste rammer for kommunernes virke. Kommunerne vil derfor også med dette års økonomiaftale blive sanktioneret i 2021, hvis kommunerne ikke overholder de aftalte rammer for service og anlægsinvesteringer.

Med budgetforliget for 2021-2024 fastholdes skatteniveauet, servicerammen overholdes, afvejningen mellem service og investeringer er balanceret, og kommunens ordinære gæld er helt væk med udgangen af 2023. Fra 2024 udfases dækningsafgiften for kommunens erhvervsvirksomheder gradvist frem mod 2030.

For forligspartierne er en veldrevet kommune uafhængig af ejendoms- og jordsalg og unødigt låneoptag. Med en kassebeholdning, der også fremadrettet er på minimum 100 mio. kr., med investeringer i kommunens udvikling og infrastruktur på 1,5 mia. kr. frem mod 2030 og en fuldt afviklet gæld i 2023 har forligspartierne fastholdt kursen i den økonomiske politik og sikret fuld finansiering af anlægsprogrammet for "Fremtidens Fredensborg Kommune".

Byrådet prioriterer med dette års budget fortsat velfærden for børn, ældre og de svageste medborgere højt. Derudover har partierne skabt rum for fortsatte forbedringer på bl.a. fritids- og kulturområdet samt fastholdt niveauet på det specialiserede socialområde. Til støtte for den nationale klimadagsorden viser byrådet med flere nye initiativer endvidere, at Fredensborg Kommune har klimaet højt på den politiske agenda.

De politiske prioriteringer i budgettet for 2021-2024 medfører kun marginale budgetreduktioner på driften og mindre omprioriteringer i det nuværende anlægsprogram. Alle nye poster på service og anlæg er fuldt finansierede.

God økonomistyring og evnen til at sætte tæring efter næring er nerven i kommunens økonomiske politik. Netop derfor følger byrådet udviklingen i kommunens økonomi tæt med de tre årlige budgetrevisioner og foretager her eventuelle korrektioner eller ændringer i de politiske prioriteringer, hvis kommunens økonomi ændrer sig uventet.

Budgetforliget for 2021-2024 betyder:

- At personskatten og grundskyldspromillen holdes uændret.
- Dækningsafgiften - som i dag er på 7 promille - sænkes med 1 promille svarende til 1,2 mio. kr. om året fra 2024, således at dækningsafgiften er afviklet i 2030.
- At det samlede anlægsprogram for den fireårige budgetperiode er på godt 696 mio. kr.
- At der er et driftsoverskud på 218 mio. kr. i 2021 og over hele budgetperioden på 761 mio. kr. til finansiering af anlægsinvesteringer og afvikling af gæld.
- At der ikke budgetteres med ny låntagning.
- At der er fuld finansiering af Fremtidens Folkeskoler, Generationernes Hus med ny skole, hal, bibliotek- og kulturhus, plejecenter og svømmehal i Nivå, Gymnastikkens Hus i Kokkedal, Den Grønne Slotsby i Fredensborg og infrastruktur til byudviklingsprojekter i Nivå og Humlebæk.
- At der bygges nye daginstitutioner i alle bysamfund.
- At der afsættes budget til sundhedshus med lægeklinik i Fredensborg samt udvikling af sundhedshus i Nivå i samarbejde med KFI.
- At der i perioden frem mod 2024 investeres yderligere i forenings- og fritidslivet med i alt 76,3 mio. kr. til nye anlæg. Det gælder cricketbane, nye tennisfaciliteter, strandhåndbold, broer til roklubben i Humlebæk samt udvikling af biblioteket i Fredensborg gågade. Samtidig flyttes 50,2 mio. kr. af det eksisterende anlægsbudget til perioden 2025-2030, da dette bedre afspejler en realistisk tidsplan.
- At udviklingen af kommunen som klima- og bæredygtighedskommune understøttes med yderligere initiativer, herunder puljer til cykelstier, sluse ved Nive Å og renovering af havnekontoret i Nivå havn etc.
- At alle de store servicedriftsområder får et løft - ud over det som de får som følge af ny lovgivning, finanslovspuljer mv. - til blandt andet flere uddannede pædagoger, indsats mod stress, angst og præstationsræs på alle kommunens skoler, flere akutpladser, nærvær og aktiviteter på plejecentre mv.

- At der netto afdrages 172 mio. kr. på kommunens gæld i budgetperioden. Kommunens ordinære gæld er dermed helt afviklet med udgangen af 2023.
- At der over budgetperioden er afsat samlet 96 mio. kr. i reserver til servicedrift og anlæg.
- At den gennemsnitlige kassebeholdning nedbringes med 116 mio. kr. over budgetperioden, men stadig holdes over 100 mio. kr. og dermed er robust nok til at modstå uforudsete hændelser.

For det samlede overblik henvises til tabel 3. Totaloversigt budget 2021-2024.

Økonomisk politik og likviditet

Byrådet fastholder med budgetforliget den ansvarlige økonomiske politik med en løbende likviditet på minimum 100 mio. kr., et solidt overskud på kommunens driftsbudget til investeringer i kommunens faciliteter og afvikling af kommunens gældsforpligtelser frem mod 2023.

For at understøtte kommunens økonomiske bæredygtighed er der indbygget reserver til drift og anlæg på i alt 96 mio. kr., og der er indarbejdet budgetforbedringer på driften på 44 mio. kr., anlægsbudgettet løftes med 26,1 mio. kr., og der er likviditet til et kassetræk på 116 mio. kr. over budgetperioden.

Partierne er enige om, at kommunerne skal overholde de aftaler, der er indgået mellem KL og Regeringen om kommunernes økonomi i 2021. Med budgetforliget lever Fredensborg Kommune for sit vedkommende op til aftalen. Partierne lægger dog vægt på, at alle kommunerne under ét overholder de aftalte rammer og har derfor som tidligere en opmærksomhed på, at det kan være nødvendigt med justeringer i det indgåede budgetforlig, hvis den faseopdelte budgetlægning på landsplan nødvendiggør det. Kommunen vil også de kommende år være opmærksom på at overholde de aftalte rammer for service og anlæg.

Indtægter og udfordringer

Fredensborg Kommune har det 9. højeste beskatningsgrundlag i landet og dermed et godt afsæt for både at levere et ordentligt serviceniveau samt sikre den fortsatte udvikling af kommunen. Kommunen tiltrækker også fortsat nye borgere, hvilket afspejles i god aktivitet i boligudbygningen i bysamfundene. Det betyder også, at kommunen står overfor at skulle udvide pladskapaciteten på daginstitutionsområdet, da antallet af de 0-5 årige fortsat stiger i de kommende år. Kommunens samlede indtægter fra skat, tilskud og udligning stiger i budgetperioden, dog ikke så meget som tidligere forudsat.

Fredensborg Kommune bidrager til den kommunale udligning med lidt over 400 mio. kr. i 2021. Men i forhold til de tidligere - og mere pessimistiske scenarier - får kommunen en umiddelbar budgetforbedring på ca. 31 mio. kr. årligt som følge af den nye udligningsreform. Udligningsreformen er dog stort set likviditetsneutral, når de tab kommunen blev ramt af i 2019 og 2020, i forbindelse med tidligere justeringer i udligningskriterierne, medregnes.

Udvikling i bysamfundene

Byrådet er fast besluttet på at koble det ambitiøse anlægsprogram Fremtidens Fredensborg Kommune til den strategiske byplanlægning. Derfor er der i alle fire bysamfund programsat initiativer, der forbedrer og udbygger de enkelte bysamfunds kvaliteter.

I **Fredensborg bysamfund** er det projektet Den Grønne Slotsby, hvor fokus er at styrke og aktivere byens grønne kvaliteter og binde by og slot sammen. Arbejdet påregnes at være afsluttet i foråret 2022 i god tid før slottets 300 års jubilæum.

I **Nivå bysamfund** er fokus på en fuldstændig konvertering af bymidten, der rummer god og tidsvarende detailhandel tænkt sammen med de fremtidige store kommunale og private investeringer. En helt ny levende og tryk bymidte skabes i et samspil mellem boliger, skoleliv, handelsliv og fritids- og kulturliv.

I **Humblebæk bysamfund** er der ligeledes igangsat planlægning for bymidten. Udarbejdelse af en strategisk udviklingsplan pågår og vil afspejle en levende og inviterende bymidte med plads til gående, cyklende og bilister og med plads til byliv og aktiviteter i det offentlige rum. Målet er en bedre sammenhængende bymidte, hvor stationen vil være en mere integreret del af bymidten, med en samtidig fortætning primært med boliger.

Endelig er der igangsat planlægning for cirkelhusområdet i **Kokkedal bysamfund**, der skal omdannes til et nyt levende byområde, hvor der skabes plads til bl.a. nye større forretninger, privat skole, boliger og kultur mm. En vision der skaber en fin sammenhæng til rådhusområdet og bydelscenteret. Derved realiseres en tydelig defineret og attraktiv bymidte.

Med disse ambitiøse byudviklingsprojekter vil **byrådet for alvor arbejde for Fremtidens Fredensborg Kommune.**

Velfærd og øvrige initiativer

Høj kvalitet og gode rammer i daginstitutionerne

Det har gennem mange år været et strategisk mål for byrådet at udvikle kommunen som en attraktiv kommune for alle. Et særligt fokus har været at tiltrække børnefamilier i takt med, at kommunens egen befolkning ældes. Med byudviklingen og nyt boligbyggeri i alle bysamfund glæder det budgetforligspartierne, at børnetallet nu igen er stigende. Kommunens mange børn skal møde attraktive dagtilbud med høj faglig kvalitet og herunder gode reelle normeringer.

- I de seneste tre års budgetter er der afsat mere end 7 mio. kr. årligt til **flere pædagoger**, og med dette års budgetforlig **afsættes yderligere 2,4 mio. kr. netto i 2021**. I 2025, hvor de statslige midler til minimumsnormeringer er fuldt indfasede vil budgettet være løftet med godt 18 mio. kr. årligt i forhold til 2018. Et løft, der er ud over det budgetløft, der automatisk følger af det højere børnetal, da budgetterne på området demografereguleres. I 2025 vil der således være **tilført 40 fuldtidspædagogstillinger sammenlignet med primo 2018**.

- For at imødegå kapacitetsudfordringerne afsættes nye **130 mio. kr. frem mod 2030 til nye høj kvalitetsdagtilbud** i kommunen. Udover midler til 2 nye institutioner etableres pladser på Karlebo Skole, og der bygges en ny spejderhytte på Feddet i Humlebæk som udflyttertilbud. Det skal sikre yderligere kapacitet og påbegynde en modernisering af kommunens tilbud, så de optimalt understøtter intentionerne i den styrkede pædagogiske læreplan.
- I Kokkedal sikres en udvidelse af kapaciteten ved, at kommunen foreløbigt fastholder Broengens institutioner samtidig med, at der etableres daginstitution på Kokkedal Skoles spor F. Der er allerede afsat anlægsmidler hertil i sidste års budgetforlig. I forhold til Broengen vil kommunen gå i dialog med KAB om den fremtidige model for kommunens brug heraf med henblik på, at der inden vedtagelsen af budget 2022 kan fremlægges en model herfor.
- Budgetforligspartierne er enige om, at gode kommunale tilbud fortsat skal være grundpillen i tilbuddet til forældrene. For at sikre en hurtigere fornyelse af bygningsmassen og alsidige tilbud til forældre og børn er der enighed om at gå i dialog med **private, non-profit** tilbud om etablering af en **daginstitution** i – i første omgang – **Fredensborg by**. Et højt pædagogisk/fagligt indhold i et privat tilbud vil være afgørende for byrådets godkendelse. En bredere vifte af tilbud vil samtidig bidrage til gensidig inspiration og yderligere faglig udvikling af alle kommunens dagtilbud.
- Budgetforligspartierne er derudover enige om at udvide mulighederne for **pasning af barn i eget hjem**. Fra 2021 vil forældre kunne opnå tilskud i op til 1 år (der er lovens fastsatte maksimum) og for børn i alderen fra 24 uger til 3 år. Samtidig forhøjes tilskuddet fra 5.447 kr. pr. måned til 6.602 kr. pr. måned.

Øgede normeringer i mere moderne rammer i de kommunale institutioner, bedre muligheder for pasning af børn hjemme, nye former for institutionstilbud samt en øget **rekrutteringsindsats for nye dagplejere** skal samlet set give familierne i kommunen gode muligheder for at vælge den løsning, som passer til familiernes individuelle behov og ønsker. Der vil derfor også på kommunens hjemmeside blive skabt et samlet overblik over tilbuddene til familierne.

Fagligt stærke skoler med høj trivsel

Fredensborg Kommune har nogle af landets bedste folkeskoler målt på faglighed og på elevernes trivsel. Det afspejler et serviceniveau, der, målt på budgettet, ligger mere end 10 pct. over landsgennemsnittet. Årligt anvender kommunen mere end 300 mio. kr. på folkeskolerne og de tilhørende SFO'er.

Høj faglighed og trivsel kommer af dygtige og engagerede lærere og pædagoger og understøttes af moderne og inspirerende læringsmiljøer. Med dette års budgetforlig **fastholder budgetforligspartierne den ambitiøse plan for Fremtidens Folkeskoler**, hvor der frem til 2030 investeres 700 mio. kr. i de fysiske rammer. Arbejdet er i gang på Kokkedal Skole, og i Nivå er visionsarbejdet indledt og rådgivningsopgaven i udbud. Herefter kommer turen til skolerne i Fredensborg og Humlebæk.

- Med statslige midler til et generelt løft af folkeskoleområdet samt den understøttende undervisning fik folkeskolerne tilført godt **6 lærerstillinger i 2020, og det øges gradvist i budgetperioden til mere end 14 nye lærerstillinger i 2024.**
- I budgettet for 2020 blev der afsat 150.000 kr. til **forebyggelse af stress, angst og præstationspres** til et forsøg på to skoler. Med dette års budget tredobles denne pulje, så indsatsen kan iværksættes på alle folkeskolerne. Der afsættes endvidere 200.000 kr. til **skolesamarbejde med den engelske venskabsby i Sudbury.**

Et trygt og aktivt ældreliv med nærværende pleje

Det skal være trygt at blive ældre i kommunen, og med budgettet i 2020 blev området løftet med godt 8 mio. kr. i 2021 og godt 45 mio. kr. samlet frem til 2024. Budgetløftet afspejler en voksende ældrebefolkning, og for budgetforligspartierne er det centralt, at de ældre sikres gode vilkår og trygge fysiske rammer. I efteråret åbner kommunens nye pleje- og rehabiliterings-center Skovgården i Humlebæk, og i 2025 åbner endnu et nyt pleje- og aktivitetscenter centralt i Nivå. Ældreområdet tilføres herudover samlet set **mere end 13 mio. kr. over budgetperioden til nye initiativer**, herunder bl.a.:

- Der afsættes 0,8 mio. kr. årligt til **øgede aktiviteter og mere nærvær** på plejecentrene. Ud over flere aktiviteter retter de nye tiltag sig især mod borgernes sundhed og forebyggelse.
- Der afsættes 0,75 mio. kr. årligt til **læge tilknyttet de midlertidige pladser på Skovgården** og 0,5 mio. kr. til en **ekstra akutplads.**
- Der afsættes 0,1 mio. kr. årligt til **forebyggelse af faldulykker i hjemmet** mv., og endvidere afsættes 0,3 mio. kr. årligt til **nedsettelse af taksten for mad til ældre.**
- Med den årlige driftsreserve har budgetforligspartierne taget højde for uventede og særligt udgiftskrævende foranstaltninger for borgere med helt ekstraordinære behov på plejecentrene.
- Endelig afsættes 0,9 mio. kr. årligt i en pulje til **fastholdelse, rekruttering og anerkendelse**, herunder tilbud om **voksenelevløb** til voksne, der ønsker at uddanne sig til **Social- og Sundhedsassistent.**

Et aktivt fritidsliv

Kommunen har nogle af landets mest aktive forenings- og fritidsforeninger. Det skaber engagement og fællesskab og bidrager til øget velfærd og sundhed, og derfor er det for budgetforligspartierne vigtigt, at foreningerne har gode vilkår for deres aktiviteter. Humlebæk Idrætscenter, nye indendørs tennisbaner, padeltennisbaner samt Gymnastikkens Hus er blot nogle af de seneste investeringer på området. Med dette års budget viser budgetforligspartierne, at det fortsat er et område, der prioriteres højt.

- Der etableres en ny **cricketbane på Karsemosegård**, og ved **Humblebæk Idrætscenter etableres strandhåndbold og to nye udendørs tennisbaner**, hvoraf Humlebæk Tennis bidrager med finansiering. For at understøtte tanker og idéer om idrætsaktiviteter i Humlebæk udarbejdes i 2021 en langsigtet udviklingsplan for Humlebæk Idrætscenter.
- **Humblebæk Roklub får en ny bro**, og **Havnekontoret i Nivå renoveres og moderniseres** for 1 mio. kr.
- I Kokkedal/Nivå afsættes **1 mio. kr. til en ny skater- og aktivitetsbane**. For at fremme brugen af banen og skabe grobund for nye aktiviteter sættes penge af til **en klubpædagog under UngFredensborg**, der skal være til stede på skaterbanen.
- Byggeriet af ny **svømmehal i Nivå påbegyndes i 2024 og kan indvies i 2026**. Med indvielsen i 2026 vil åbning af svømmehallen ske i umiddelbar forlængelse af de øvrige større byggerier i Nivå Bymidte - ny skole, hal, bibliotek/kulturhus og plejecenter. Der er med budgetforliget fortsat afsat 85 mio. kr. i anlæg og 4,1 mio. årligt til drift af den nye svømmehal.

Budgetforligspartierne ønsker, at den nye svømmehal skal være så energi- og miljøvenlig som muligt. CO₂ aftrykket fra svømmehallen skal leve op til kendte energi- og miljøstandarder, så svømmehallen har et lavt CO₂-aftryk. Vedvarende energi og de nyeste energi- og miljøteknologier skal sikre, at den bliver en af Danmarks mest energi- og miljøvenlige svømmehaller. (*Se særskilt note nederst side 12).

- Flere års politiske refleksioner om liv i gågaden i Fredensborg fører nu til, at kommunen har indledt forhandlinger med ejerne af KIWI's tidligere lokaler om køb af lokalerne. Falder købet på plads er det budgetforligspartiernes plan at **modernisere biblioteket i gågaden** og flytte biblioteket helt eller delvist ned i stueetagen alt afhængig af de samlede og kommende planer for bibliotekets tilbud.
- For at fremme og understøtte muligheden for udendørsaktiviteter i alle bysamfund afsættes en **udviklingspulje** på 0,5 mio. kr. årligt til formålet.
- På driftssiden afsættes 100.000 kr. årligt til en fortsættelse af samarbejdet med **sangcenter** Nordsjælland, og det fælleskommunale løbsinitiativ "**Tour de Fredensborg**" får en årlig driftsbevilling på 74.000 kr.
- **Ung-Fredensborg** fremlægger i efteråret en strategi for udvikling af kommunens ungdomsklubtilbud. For at understøtte en fortsat positiv udvikling afsættes en pulje på 310.000 kr. i 2021 og 360.000 kr. fremadrettet, som kan prioriteres hertil.
- Byrådet fortsætter i samarbejde med lokale aktører bestræbelserne på **at facilitere grundlaget for etableringen af et privat ridecenter** i kommunen.

En bæredygtig kommune

Kommunen er en foregangskommune, når det gælder bæredygtighed i bred forstand. Det gælder f.eks. det store klimatilpasningsprojekt i Kokkedal, klima- og energiinvesteringer i de kommunale bygninger og elbiler og elcykler til kommunens transport. Hertil kommer kampagner mv. for at understøtte og motivere kommunens borgere og virksomheder til også at tænke og handle bæredygtigt. I alle sager i fagudvalg og byråd forholder byrådet sig endvidere til betydningen heraf i forhold til FN's 17 verdensmål.

Med dette års budgetforlig skærpes kommunens bæredygtighedsprofil yderligere. Både på internationalt og nationalt plan sættes der i disse år ambitiøse mål for nedbringelse af udledningen af CO₂ og modvirke klimaforandringerne. Kommunerne er væsentlig aktør i disse bestræbelser, og i Fredensborg Kommune skal vi også yde vores bidrag.

- Den grønne omstilling skal fremmes i et samarbejde med borgere og erhvervslivet. Budgetforligspartierne påtænker derfor at **nedsætte et lokalt Klimaråd med bred repræsentation**. Rådets vigtigste opgave vil være at bidrage til at sætte dagsordenen for klimaindsatsen i Fredensborg Kommune med udgangspunkt i de politiske CO₂-målsætninger. Rådet skal være rådgivende for byrådet om kommunens arbejde med reduktion af CO₂-udslip fra energiforsyning, bygninger, transport og kommunens egen opgaveløsning mv.
- Som led i den grønne dagsorden er budgetforligspartierne enige om, at **kommunalt byggeri og drift skal være bæredygtigt** til støtte for nedbringelse af CO₂-udledningen. Derfor vil der i forbindelse med nye kommunale bygninger være et skærpet krav hertil. Det gælder eksempelvis både Generationernes Hus i Nivå og en kommende kommunal svømmehal etc.
- For yderligere at fremme den grønne omstilling i kommunens bygninger nedsættes det nuværende krav om rentabilitet fra 1,33 pct. til 1,1 pct. for kommunale energiprojekter. Med nedsættelsen af rentabilitetskravet forventer budgetforligspartierne, at der kan sættes yderligere energiinvesteringer i gang til glæde for kommunens CO₂-regnskab.
- Konkret afsætter budgetforligspartierne 1 mio. kr. årligt (halvdelen i 2021) til **klima- og energiinitiativer**, herunder til **gratis energitjek** for private ejendomme og en **konference om klima- og bæredygtighed** i 2021 med bred deltagelse af borgere, foreninger, erhvervsliv og politiske partier.
- Endvidere afsættes godt 6 mio. kr. over budgetperioden til realisering af ambitionerne i handleplanen for **Fredensborg Kommune som grøn virksomhed**. Det gælder f.eks. **grønne indkøb, grøn transport og øget genbrug af affald**. Grønnere transport omfatter på sigt **omlægning af kommunens bilpark til elbiler**.
- Fokus på **klima- og energimæssige virkninger af nye politiske beslutninger** skal skærpes. Derfor skal der i alle relevante politiske sager oplyses om de klimamæssige indvirkninger. Der afsættes 150.000 kr. årligt til en kvalificering af disse vurderinger.

- Der afsættes yderligere 200.000 kr. årligt (halvdelen i 2021) til beplantning og en handlingsplan, der skal sikre **øget biodiversitet**, herunder vilde blomster, og understøtter borgerdrevne aktiviteter. I både 2021 og 2022 afsættes en pulje på 375.000 kr., der skal fremme private husstandes **skift fra olie- og gasfyr til mere klimavenlige alternativer**.
- I et bredere bæredygtighedsperspektiv afsættes 150.000 kr. i 2021 til en eller flere kampagner for et **røgfrit fritidsliv og på kommunale arealer med udgangen af 2021**, og der afsættes 25.000 kr. i 2021 til en **kampagne for at få biler væk fra A6 og borgere over i lokaltogene**.
- Over 8 år afsættes samlet 2 mio. kr. til **oprensning af kommunens gadekær**, og Græstedgård Naturprojekt tilgodeses med 2 årlige høslæt henholdsvis i forår og sommer for at øge naturens artsrigdom på arealet.
- Byrådet ønsker fortsat at understøtte bæredygtig transport med **gode cykel- og gangstier** og derfor øges kommunes pulje til stianlæg med 2 mio. kr. årligt fra 2022. Der er enighed om, at den konkrete udmøntning sker efter en fornyet og opdateret prioriteringsdrøftelse i det politiske fagudvalg med baggrund i Mobilitets- og infrastrukturstrategien 2018-2029. Endvidere forbedres den offentlige transport ved at omdanne **bus 370 til R-bus**. Der afsættes 1 mio. kr. årligt hertil.
- For store dele af kommunens Øresundskyst fungerer Strandvejen som et dige, der beskytter ved vandstande op til 2 meter over det normale. Idet vand tilbagestaves via Nivåens underføring under Strandvejen allerede meget før dette niveau, er et område vest for Strandvejen særligt udsat for oversvømmelser. For at imødegå denne potentielle udfordring afsætter byrådet 3 mio. kr. i 2022 til **etablering af en sluse/højvandslukke ved Nivåens udløb** i samarbejde med Fredensborg Forsyning.

Støtte til det lokale erhvervsliv

Fredensborg arbejder løbende på at være en kommune som er attraktiv for erhvervslivet. Som led i denne strategi er forligspartierne enige om at udfase dækningsafgiften når kommunen er blevet gældfri. Det betyder, at dækningsafgiften nedsættes med 1 promillepoint, svarende til 1,2 mio. kr. om året fra 2024 fra de nuværende 7 promille. Dermed vil dækningsafgiften være udfaset fra 2030. (*Se særskilt note nederst side 12).

God mobildækning i Fredensborg Kommune

Som en attraktiv kommune er budgetforligspartierne enige om, at Fredensborg Kommune skal være en kommune med en ordentlig mobildækning. Det gælder i både byerne og på landet. Borgere og virksomheder skal have god dækning, ligesom mobildækningen skal støtte op om de kommunale services, hvad end der er tale om undervisning, sundhedspleje, effektiv teknologianvendelse eller andet. Derfor forpligter partierne sig på at intensivere muligheden for opsætning af mobilmaster i områder med svag dækning. Der udarbejdes en samlet plan herfor i 1. halvår 2021.

Boliger for alle

Fredensborg Kommune oplever en stor efterspørgsel efter seniorbofælleskaber og/eller seniorvenlige boliger fra både borgere, mulige tilflyttere og investorer. Byrådet har derfor vedtaget en ny Bolig, Arkitektur og Ejendomspolitik, hvor det understreges, at byrådet ønsker at skabe boliger for alle aldersgrupper og arbejde for at skabe flere bofællesskaber i kommunen.

Budgetforligspartierne ønsker at fremme projekter med seniorbofælleskaber og/eller seniorvenlige boliger, hvor ejendomsudviklere, boligselskaber og grundejere aktivt opfordres til at understøtte byrådets politik. Ved fremtidigt kommunalt grundsalg til boligformål skal administrationen undersøge om arealerne vil være velegnede for seniorbofællesskaber og/eller seniorvenlige boliger som led i de planmæssige vurderinger af området mulige anvendelser.

Byrådet vil senest i 1. kvartal 2021, i samspil med relevante parter, fremlægge en oversigt over egnede arealer, private eller offentlige, hvor der kan etableres seniorbofællesskaber og/eller seniorvenlige boliger.

En styrket rekrutteringsstrategi på velfærdsområderne

Det offentlige står over for et vagtskifte: I de kommende år vil mange medarbejdere trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet, og nye generationer skal tage over. Den store udfordring de kommende år bliver derfor at rekruttere og fastholde medarbejdere til de store velfærdsområder, så vi fortsat kan sikre god service for borgerne i Fredensborg Kommune.

Budgetforligspartierne vil derfor iværksætte en række målrettede initiativer, der skal skabe et større rekrutteringsgrundlag. Det skal bl.a. ske gennem synliggørelse af karriereveje på velfærdsområderne, ved at sætte fokus på efteruddannelse og omskoling på beskæftigelsesområdet samt ved at skabe attraktive elev- og praktikpladser i et tæt samarbejde med uddannelsesinstitutionerne.

Ud over at udvide rekrutteringsgrundlaget vil budgetforligspartierne også sætte fokus på fastholdelse af medarbejderne. Her vil strategien omhandle fastholdelse af seniorer, en analyse af mulighederne for flere fuldtidsansatte på velfærdsområderne samt initiativer, der kan fremme lavt sygefravær.

Det er en målsætning at jobcentret bruges til en umiddelbar og målrettet indsats for at rekruttere til SOSU-uddannelserne gennem opkvalificering/brancheskift for at bringe arbejdsløshedsstallet ned.

Potentialeanalyser

Som en del af den fortsatte effektivisering og fremtidssikring af kommunens serviceydelser er budgetforligspartierne enige om at igangsætte et antal potentialeanalyser. Formålet er at **afdække mulige effektiviseringspotentialer**, som kan bidrage til at sænke eller optimere kommunens serviceudgifter. Budgetforligspartierne er enige om at igangsætte følgende analyser i 2021:

- En analyse som skal afdække muligheden for at sikre nok medarbejdere på de store serviceområder i en tid, hvor rekrutteringsudfordringerne kun bliver større fra år til år. Analysen skal undersøge, om kommunen har mulighed for at få **flere medarbejdere fra deltid på fuldtid** og afdække metoder, der kan være med til at reducere/konvertere vikarudgifter på serviceområderne til faste stillinger.
- En analyse som skal undersøge, hvorvidt **kvalitetsstandarderne i Fredensborg Kommune på handicapområdet** adskiller sig fra nabokommunernes. Dette er ud fra, at nabokommunerne bruger færre penge på handicapområdet end Fredensborg Kommune.
- En analyse af muligheden for at skabe en mere **sammenhængende indsats for kriminalitetstruede unge** og herigennem sikre et meningsfyldt børne- og ungdomsliv.
- Tre analyser af brugen af kommunens bygninger og lokaler, herunder udnyttelsen af ejendommen Karlebo Skole, kommunens kultur- og fritidsbygninger og rådhuset. Vedligeholdelsesanalysen fra 2018 opdateres løbende i budgetperioden.

Potentialeanalyserne igangsættes med involvering af de relevante fagudvalg og med baggrund i et nærmere og konkret defineret kommissorium og tidsramme.

*Særskilt note:

Vedrørende opførelse af ny svømmehal og udfasning af dækningsafgift

Budgetforligspartierne er enige om, at det er en forudsætning, at kommunens gæld er afviklet som aftalt med udgangen af 2023, før der kan opføres en ny svømmehal, og udfasning af dækningsafgiften kan påbegyndes. Budgetforligspartierne er enige om, at større ændringer af kommunens økonomi i negativ retning, kan betyde, at opførelse af en ny svømmehal og udfasning af dækningsafgiften udskydes. Omvendt kan større ændringer i kommunens økonomi i positiv retning betyde, at opførelse af en ny svømmehal og udfasning af dækningsafgiften fremrykkes.

Tabel 1. Nye driftsinitiativer, videresendte fagudvalgssager og budgetreduktioner

Budgetforlig 2021 - 2024		Hele tusinde kroner				
		2021	2022	2023	2024	2021-2024
		("-" = besparelse / "+" = merudgift)				
Nye driftsinitiativer, videresendte fagudvalgssager og budgetreduktioner						
Plan-, Miljø- og Klimaudvalg						
Natur og Miljø						
	Klima, energi-initiativer, energitjek og konference	500	1.000	1.000	1.000	3.500
	Biodiversitet handlingsplan (beplantning)	100	200	200	200	700
	Fremme alternativer til olie og gasfyr	375	375	0	0	750
	Nr. 64 Fredensborg Kommune som grøn virksomhed - affald og indkøb (drift)	958	828	674	674	3.134
	Nr. 65 Fredensborg Kommune som grøn virksomhed (drift)	208	624	614	614	2.060
	Nr. 14 Udbedring i fejlkoblingsprojektet	0	433	433	433	1.299
Infrastruktur- og Teknikudvalg						
Veje og Trafik						
	Bus 370R	500	1.000	1.000	1.000	3.500
	Kampagne for brug af lokaltog	25				25
Børne- og Skoleudvalg						
Skole						
6.4	Tilpasning af budget til hospitalsundervisning	-200	-200	-200	-200	-800
	Indsatser mod stress, angst og præstationsræs i alle skoler	150	300	300	300	1.050
	UngFredensborg (etablering år 1 og øget drift fra år 2)	310	360	360	360	1.390
	Skolesamarbejde med venskabsbyen Sudbury	200	0	0	0	200
	Klubpædagog - ansættes i UngFredensborg	200	200	150	150	700
Børn						
	Flere uddannede pædagoger i daginstitutioner + transport (netto)*	2.400	2.000	1.200	800	6.400
	Rekrutteringspulje dagplejere	100	100	100	100	400
	Udvidet pasning af eget barn	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500	-6.000
Fritids- og Idrætsudvalg						
Fritid og Idræt						
	Forhøjelse af fritidspuljen	195	0	0	0	195
	Røgfri Kommune - offentlige arealer	150	0	0	0	150
	Nr. 19 Tilskud til Tour de Fredensborg	74	74	74	74	296
5.1	Reduktion i tilskud til aftenskoler	-100	-100	-100	-100	-400
Kulturudvalg						
Kultur						
	Sangcenter	100	100	100	100	400
	Udmeldelse af Nivå centerforening	-160	-160	-160	-160	-640
9.6	Administrative besparelser på Fredensborg Bibliotekerne	-100	-100	-100	-100	-400

Budgetforlig 2021 - 2024		Hele tusinde kroner				
		2021	2022	2023	2024	2021-2024
Social- og Seniorudvalg						
Pleje og Omsorg						
	Aktiviteter og nærvær på plejecentre	800	800	800	800	3.200
	Læge på Skovgården	750	750	750	750	3.000
	Fordobling af akutpladser	500	500	500	500	2.000
	Forebyggelse (knoglebrud mv.)	100	100	100	100	400
	Fastholdelses-, rekrutterings- og anerkendelsespulje (voksenelevløn til SSA)	900	900	900	900	3.600
	Nedsættelse af takster mad til ældre	300	300	300	300	1.200
Familie og Handicap						
	Nr. 51 Flere sagsbehandlere til underretninger**	1.000	1.000	1.000	1.000	4.000
	Besparelser vedr. pkt. 51 fra SSU (indsatsbudget)	-500	-500	-500	-500	-2.000
Borgerservice-, Arbejdsmarkeds- og Erhvervsudvalg						
Erhverv og Turisme						
	Landsby til landsby	25	0	0	0	25
Økonomiudvalg						
Borgerservice, Administrativ og Politisk Støtte						
	Tiltrækningskampagne nye borgere	50	0	0	0	50
	Klima- og miljøvurdering af politiske sager	150	150	150	150	600
16.12	Gennemgang af IT-systemer og aftaler	-500	-500	-500	-500	-2.000
Finansiering						
	Sænke driftsreserven til 14 mio. kr. årligt	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-4.000
Forslag til ændringer i alt						
	Nye initiativer og videresendte fagudvalgssager	11.120	12.094	10.705	10.305	44.224
	Budgetreduktioner	-4.060	-4.060	-4.060	-4.060	-16.240
	Nye anlægsinitiativer og ændre periodisering	32.050	31.864	-8.953	-28.859	26.102
	Dækningsafgift	0	0	0	1.241	1.241
	I alt	39.110	39.898	-2.308	-21.373	55.327

Note: Numrene henviser til forslagene i Råderumskataloget

* Ekskl. forældrebetaling som forhøjes med 0,6 mio. kr. i 2021 faldende til 0,2 mio. kr. i 2024 og et bruttobudget på i alt 3 mio. kr. i 2021 faldende til 1 mio. kr. i 2024

** 2 ekstra sagsbehandlere i stedet for 3 sagsbehandlere

Projekt	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2021-2030
Et aktivt fritids- og kulturliv er også velfærd											
Afdæk muligheder for hav- og søbad	500	500	0	0	0	0	0	0	0	0	1.000
Opførsel af Gymnastikkens Hus	24.000	1.530	0	0	0	0	0	0	0	0	25.530
Padeltennisbaner	500	500	500	0	0	0	0	0	0	0	1.500
Udvikling af Lergravssøerne	3.500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	8.000
Udvikling af Nivå Havn og Strandpark	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	1.000
Cricket bane på Karsemosegård	350	-	-	-	-	-	-	-	-	-	350
To nye tennisbaner ved Humlebæk Idrætscenter	-	500	-	-	-	-	-	-	-	-	500
Udviklingspulje til skaterbane og andre udendørs aktiviteter	1.500	500	500	500	500	500	500	500	500	500	6.000
Strandhåndbold Humlebæk Idrætscenter	150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	150
Bro til Humlebæk Roklub	500	-	-	-	-	-	-	-	-	-	500
Modernisering af havnekontor til Nivå	-	1.000	-	-	-	-	-	-	-	-	1.000
Flytning af bibliotek i Fredensborg	21.000	21.000	-	-	-	-	-	-	-	-	42.000
Bæredygtighed og miljø - vejen frem											
Sortering af affald i kommunale bygninger	600	500	-	-	-	-	-	-	-	-	1.100
Elbiler til hjemmeplejen	285	290	-	-	-	-	-	-	-	-	575
Sluseløsning ved Nive Å	-	3.000	-	-	-	-	-	-	-	-	3.000
Forundersøgelse vedr. sluse ved Store Donse Å	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	100
Energiprojekter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Oprensning af gadekær	250	250	250	250	250	250	250	250	-	-	2.000
Det skal være nemt at komme frem											
Brofond	0	0	0	0	0	4.059	45.000	0	0	0	49.059
Cykelsti Avderød Karlebo	1.200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.200
Infrastruktur til Byudviklingsprojekter	20.000	20.000	5.000	13.000	20.000	0	0	0	0	0	78.000
Skiltning i byerne	400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	400
Pulje til cykel- og gangstier (forhøjelse af eksisterende pulje) ¹	2.550	2.450	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	21.000
Trafiksikkerhedsfremmende foranstaltninger ⁶	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	10.000
Vedligeholdelse af vejkapitalen	2.100	2.100	2.100	2.100	2.100	2.100	2.100	2.100	2.100	2.100	21.000
Oplevelser og erhverv som udviklingsmotor											
Centralisering af IT	1.300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.300
Udvikling af digital infrastruktur	3.750	3.750	0	0	0	0	0	0	0	0	7.500
Anlægsreserven	10.000	10.000	10.000	10.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	130.000
Anlægsbudget i alt	170.064	171.346	152.054	202.399	169.550	129.091	170.457	100.457	124.207	129.207	1.518.832

Note: Nye initiativer er markeret med mørkegrøn og anlægsprojekter hvor der er sket periodisering er markeret med lysegrøn

1. Der flyttes 10 mio. kr. fra 2022 til 2023.

2. Der flyttes 0,5 mio. kr. fra 2024 til 2025

3. Der flyttes 2 mio. kr. fra 2024 til 2025

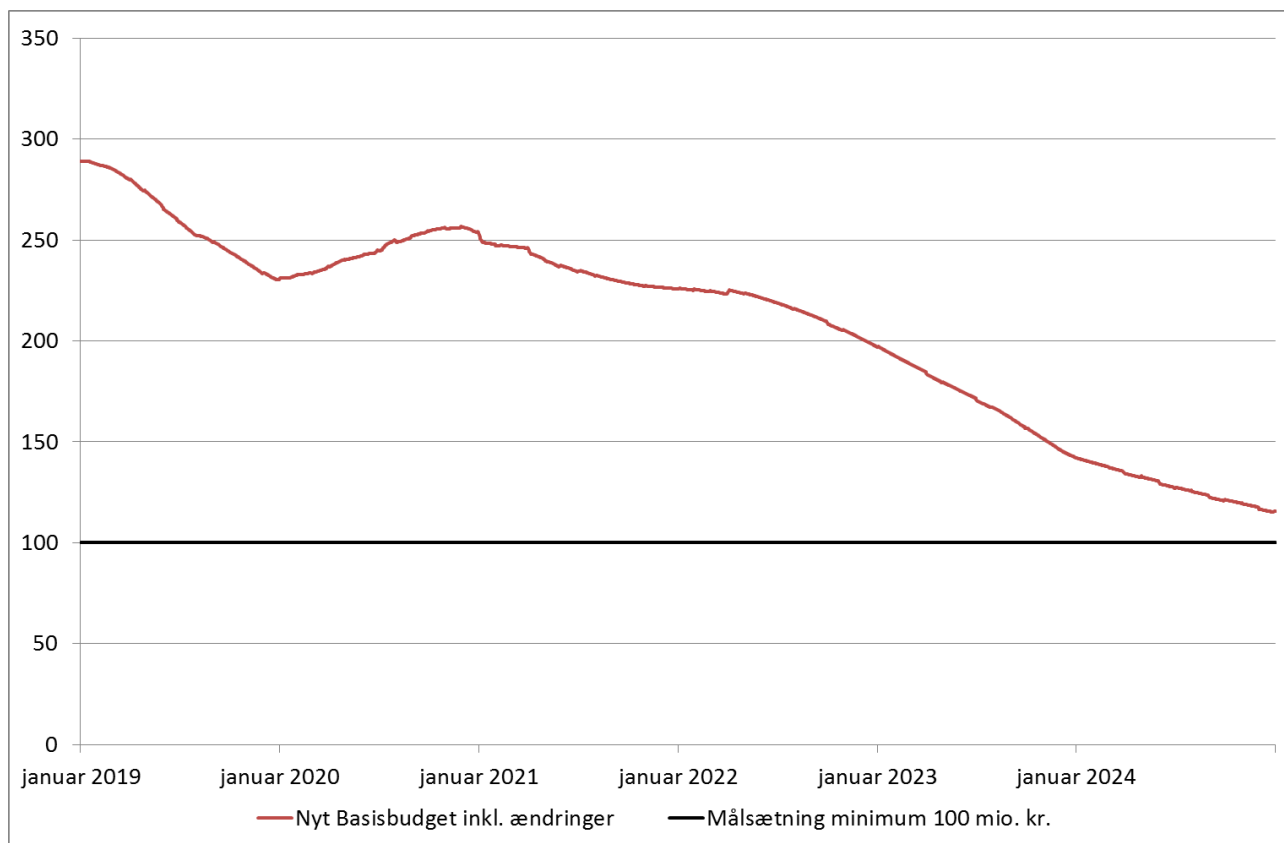
4. Der flyttes i alt 47,7 mio. kr. ud af budgetperiode til 2025-2030 samt budgettet til Generationernes Hus forhøjes med 10,7 mio. kr.

5. Puljen til cykel- og gangstier er forhøjet med 2 mio. kr. årligt fra 2022

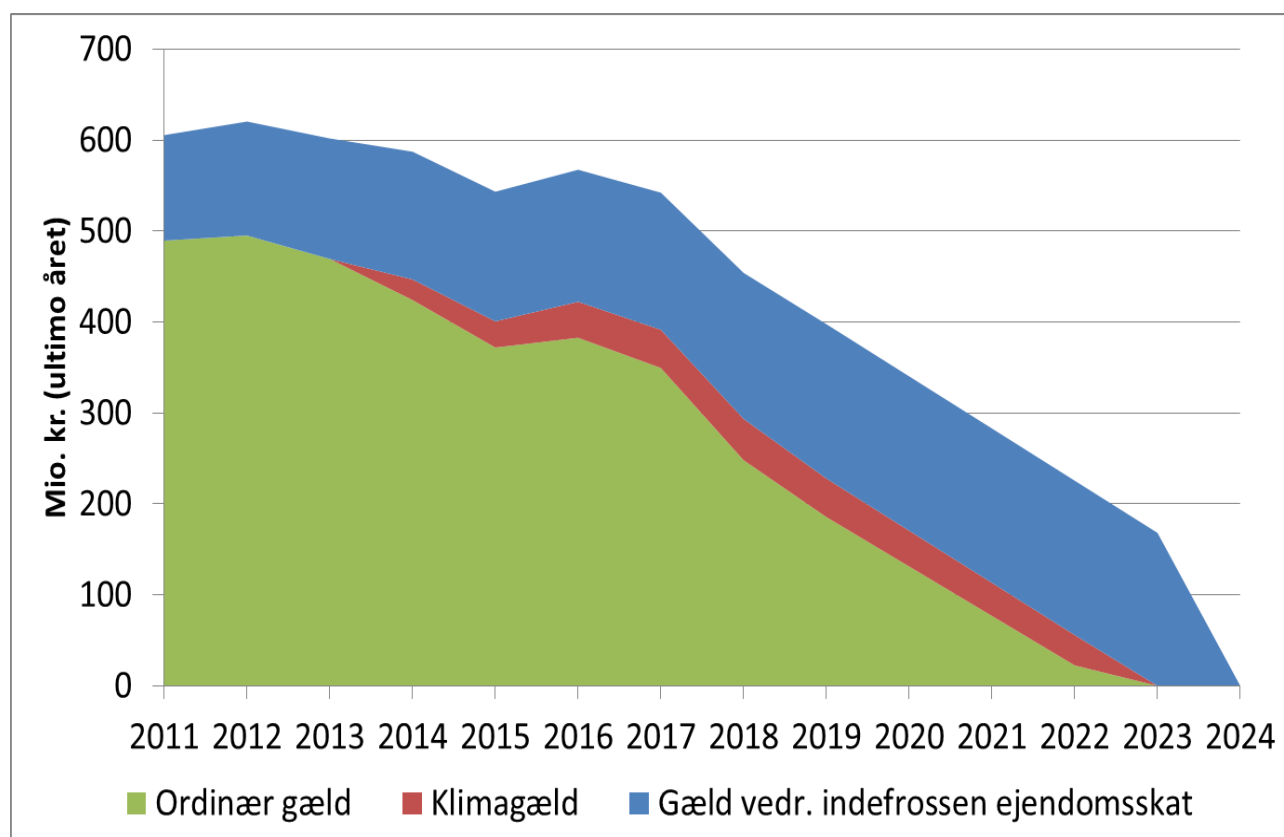
6. Puljen til trafiksikkerhedsfremmende foranstaltninger er nedsat med 0,5 mio. kr. årligt

Figur 1. Udviklingen i kommunens gennemsnitlige likviditet

Figur 2. Udviklingen i kommunens afvikling af gæld

Tabel 3. Totaloversigt budget 2021-2024

Nettotal i tusinde kr.	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2021-2024
Driftsvirksomhed					
Driftsindtægter:					
Skatter	-2.631.138	-2.694.357	-2.734.242	-2.791.250	-10.850.987
Tilskud og udligning	-264.047	-222.734	-250.773	-269.870	-1.007.424
Driftsindtægter i alt	-2.895.185	-2.917.091	-2.985.015	-3.061.120	-11.858.411
Driftsudgifter:					
Driftsudgifter, konto 0-6	2.676.973	2.685.564	2.688.887	2.701.471	10.752.895
Pris- og lønfremskrivning	0	55.752	113.019	176.004	344.775
Driftsudgifter i alt	2.676.973	2.741.316	2.801.906	2.877.475	11.097.670
Resultat af driftsvirksomhed	-218.212	-175.775	-183.109	-183.645	-760.741
Anlæg					
Anlægsindtægter	0	0	0	0	0
Anlægsudgifter	170.064	171.346	152.054	202.399	695.863
Resultat af anlæg	170.064	171.346	152.054	202.399	695.863
Lån, renter og balanceforskydninger					
Renter, netto	4.867	4.983	4.799	4.815	19.464
Optagne lån	0	0	0	0	0
Afdrag på lån	57.362	57.362	57.362	0	172.086
Balanceforskydning	-2.584	-2.334	-2.584	-2.584	-10.086
Resultat af lån, renter	59.645	60.011	59.577	2.231	181.464
Ændringer af de likvide aktiver	11.497	55.582	28.522	20.985	116.586

Note: "+" er et træk på kassebeholdningen, "-" er en kasseopbygning

Budgetforlig 2021-2024

Kokkedal den 6. september 2020

A: Socialdemokratiet

B: Radikale Venstre

Ulla Hardy-Hansen
Thomas von Jess
C: Konservative

Hanne Bog
F: Socialistisk Folkeparti

I: Liberal Alliance

O: Dansk Folkeparti

V: Venstre

Ø: Enhedslisten